

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unirea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Un grăitor epilog.

— Precizări noi și definitive în chestia deciziei Nr. 49838. —

(=) Cititorii noștri își vor mai aminti desigur agitația ce s'a produs pe urma deciziei dela 15 Noembrie trecut a dlui ministru V. Goldiș, prin care — cu provocare la art. 29 și 30 ale noiei legi de organizare a bisericii ortodoxe, cari cer câte 200, respective (la orașe) 400 familii pentru înființarea unei parohii noi — se punea în vedere: „O revizuire a tuturor parohiilor existente“.

Abia apărută în „Monitorul Oficial“, partea aceasta a deciziei a fost supusă, în presă, unei critici din cele mai aspre și bănuindu-se că ascușul ei s'ar îndrepta contra bisericii noastre, mai multe gazete din capitală, în frunte cu ziarul „Cuvântul“, ne-au luat apărarea pe față.

Urmările se cunosc. Prin o scrisoare adresată „Cuvântului“, apoi prin un interviu publicat în „Universul“, d. Goldiș a cercat să se explice, căutând să liniștească spiritele agitate, asigurând pe toți, că n'are de gând să aplice dispozițiile sale, decât la înființarea de noi parohii, privitor la cari a crezut că e just să extindă prevederile legii ortodoxe asupra tuturor cultelor. Dar lumea nu s'a putut liniști și fiindcă d. ministru n'a înțeles să renunțe la conșpectele pe cari le ceruse, în scopul acesta, tuturor chiriariilor, iar lămuririle pe cari le-a dat unei delegații ce i-s'a prezentat, n'au fost mulțumitoare, chestiunea a fost adusă și'n fața parlamentului. Aici, d. Goldiș a căutat să lămurască din nou întreg fondul chestiunii, dar nici explicările și asigurările „binevoitoare“ dela Senat n'au avut darul să mulțumească pe ceice au ajuns să nu se mai poată încrede decât într'o retractare formală a deciziei mult mai suspecte, decât să poată fi socotită inofensivă numai în baza lămuririlor date.

Urma deci, ca lucrul să meargă înainte și se da ca sigur că după redeschiderea parlamentului chestiunea are să fie reluată. Dl Goldiș n'a mai așteptat însă acest moment și la 15 Ianuarie c. a trimis tuturor eparhiilor o nouă scrisoare, care — dând cele mai formale asigurări de neagresiune, ba afirmând, că prin decizia anterioară nu voia să ne facă decât bine —, poate fi socotită cu drept cuvânt ca o retractare formală și definitivă, prin care chestiunea se va închide.

Iată acest document-epilog:

Deciziunea noastră No. 49838 din 15 Noembrie, privitoare la subvențiile ce statul va acorda parohiilor din întreagă țara, precum și criteriul după care se va călăuzi ministerul în această chestiune a dat naștere la diferite interpretări și o parte din organele conducătoare ale bisericii unite române și ale celor-

alte confesiuni creștine din țară, au înțeles greșit această deciziune.

Spre a da o lămurire asupra acestei decizii și a înlătura astfel interpretarea ei greșită, ne simțim datori a da următoarele informațiuni:

1. Decizia din chestiune este a se socoti ca una dintre măsurile luate în scopul de-a pune în aplicare legea și statutul din 6 Mai 1925 despre organizarea bisericii ortodoxe române, care s'a legiferat în conformitate cu art. 22 din Constituție.

Dat fiind că acest articol din Constituție „garantează tuturor cultelor deopotrivă libertate și protecțiune“*) se înțelege dela sine că aplicându-se legea asupra bisericii dominante în stat, protecțiunea ce se acordă acestei biserici va trebui să fie aceeași și față de toate celelalte culte din țară.

2. Decizia No. 49838 regulează deocamdată aplicarea articolelor 29 și 30 din statutul legii din 6 Mai 1925.

În aceste articole se precizează că „pentru înființarea unei noi parohii se cere la orașe un număr de cel puțin 400 familii, iar la sate de cel puțin 200 familii; în cazuri bine motivate se pot înființa, în mod excepțional, parohii și sub acest număr de familii. Când pentru susținerea parohiei și a personalului ei se cere și ajutorul statului, înființarea trebuie admisă și de ministerul cultelor.

În conformitate cu această dispoziție a legii se stipula în art. 1 al deciziei 49838, că ministerul va admite ajutorul statului pentru parohiile noi, numai în cazul dacă aceste parohii vor avea la orașe cel puțin 400 de familii, iar la sate cel puțin 200 de familii. În cazurile binemotivate și în mod excepțional se va da ajutor de stat și parohiilor cu număr mai mic de familii, atât la orașe cât și la sate.

Toate aceste dispozițiuni, bine înțeles au valoare nu numai față de biserica ortodoxă, ci și față de toate celelalte culte din țară.

3. Prin al doilea articol al deciziei 49838, se cerea tuturor cultelor un tablou amănunțit despre parohiile existente spre a li-se aplica dispozițiile de mai sus.

Acest articol al deciziei a fost greșit interpretat. Anume s'a crezut, în mod inexplicabil, că ministerul cultelor intenționează să revizuiască toate parohiile existente și apoi să retragă ajutorul de stat acelor cari n'ar avea 400 de familii la orașe și 200 la sate.

Înțelesul adevărat al acestui articol era însă, ca să se aplice parohiilor existente — ortodoxe ori neortodoxe — protecțiunea deopotrivă prevăzută de Constituție.

*) Toate sublinierile sunt ale dlui ministru V. Goldiș. N. R.

Era nevoie de această revizuire, fiindcă prin decizia ministerială Nr. 59550/1921 — deci înainte de votarea Constituției — se anunțase, că parohiile unite și minoritare noi înființate să nu beneficieze de ajutorul statului decât numai „în cazul, dacă se va dovedi că în parohie sunt cel puțin 1000 de credincioși, că este biserică și casă parohială și dacă credincioșii își vor lua obligația să contribuie cu o treime din salariul preotului“.

A trebuit deci să se constate dacă nu cumva sunt parohii unite ori minoritare înființate după decizia Nr. 59550 din 1921, cărora li-s'ar fi refuzat ajutorul statului pe motivul că nu au cel puțin 1000 de suflete și n'au asigurat o treime din salariul preotului, fiindcă în cazul acesta va trebui să se revină asupra lor și, în înțelesul Constituției, să se dea și acestor parohii ajutorul statului precum s'a dat și celor ortodoxe.

În acest unic scop s'a cerut tabloul parohiilor existente, spre a li-se crea o situație în melius, nu în pejus.

4. Intrucât privește parohiile existente cari primesc ajutor dela stat, în cazul când ar deveni vacante, rămâne în vigoare decizia din 1921, atât față de parohiile ortodoxe cât și față de parohiile tuturor celorlalte culte creștine din țară.

Deci, spre știre și orientare, reproducem aici partea referitoare din decizia Nr. 59550 din 1921, precum urmează:

„Parohiile vacante cu mai puțin de 300 de credincioși pot funcționa mai departe cu prealabila încuviințare a ministerului, iar dacă ministerul nu ar găsi motivată funcționarea mai departe a acestora, ele vor fi afiliate la alte comune bisericești. Dacă astfel de parohii vor funcționa fără încuviințarea prealabilă a ministerului de culte, preotul nu va putea beneficia de o întregire de salar din partea statului.“

Vă rugăm deci să binevoși a lua această hotărâre a ministerului la cunoștință și intrucât e posibil a dispune, ca parohiile vacante cu un număr mai mare de 300 suflete să fie pe viitor îndeplinite cu preoții cari se află în parohiile cu mai puțin de 300 suflete.

Această circulară, pe care o trimitem spre știre și conformare tuturor celor cu cădere, este a se privi și ca răspuns la toate întrebările, recriminările și protestele adresate aici în chestiunea deciziei noastre Nr. 49838 din 15 Noembrie 1926.

Și acum câteva cuvinte de încheiere.

Adresa de mai sus, semnată de însuși d. ministru al cultelor, ocupându-se în punctul 3 de articolul al doilea al deciziei Nr. 49838 din 1926, afirmă deci că numitul articol, în jurul căruia s'a produs toată agitația, „a fost greșit interpretat“, și — desigur nu spre mica surprindere a tuturor — adaugă, că adevăratul lui înțeles nu este acela „de-a revizui toate parohiile

existente" și apoi a retrage ajutorul de Stat celor mai mici de 200, respective 400 familii, ci (și aici rugăm pe toți să citească cu toată atenția!): „de-a aplica parohiilor existente — ortodoxe și neortodoxe — protecțiunea deopotrivă prevăzută de Constituție“.

Faimoasa decizie a dlui Goldiș, care într-o chestie atât de însemnată trebuia să fie de o claritate excepțională, n'a fost deci înțeleasă în adevăratul ei înțeles, nici de oamenii presei, care s'a alarmat, nici de aceia ai bisericii, cari au cerut precizări și revocări. Ea a fost greșit interpretată din partea parlamentarilor, cari au cerut explicații, și credem a nu greși când afirmăm, că — adaugem și noi: „în mod inexplicabil“ — tot în felul acesta, greșit, a interpretat-o, cel puțin până la un timp, și ministerul, în frunte cu titularul său, se pare nu tocmai infalibil. Numai așa se poate explica faptul, că dela 15 Decembrie, când s'a aruncat bomba, a trebuit să treacă o lună întreagă până s'a venit cu fixarea înțelesului adevărat, când prin evidențierea lui mai timpurie se puteau evita — credem noi — toate mizeriile și neajunsurile ce s'au produs.

Obişnuți în timpul din urmă cu atari interpretări, nu vom căuta să mai facem nimă-nui sânge rău prin punerea pe două coloane a celor două adrese ministeriale. Cititorii noștri sunt și altfel deplin orientați asupra adevăratului înțeles a fiecăreia din ele și dacă, — după toate legile dreptului — cea din urmă deroagă celei dintâi, ne mulțumim, cu sublinierea afirmației categorice a dlui ministru Goldiș, că nu e vorba de „o revizuire a parohiilor existente“.

„Greșala“ noastră și a tuturor, a căror judecată este normată de legile comune ale logicii, ne-a adus deci un bine, în fața căruia trebuie să spunem, cu toată sinceritatea, ca ar fi fost o fatală greșală, să nu fi căzut în greșala, de care suntem acuzați din partea dlui Goldiș.

Felix culpa...!

Încă unul care interpretează „greșit“. În numărul prim al noului cotidian liberal „Națiunea“ din Cluj, d. Alexandru Lapedatu, fostul ministru al cultelor, se ocupă pe larg de ordonanța dela 15 Noembrie 1926 a dlui Goldiș.

Arătând „greșala“ pe care a făcut-o actualul ministru al cultelor, prin amestecarea chestiunii referitoare la constituirea parohiilor, care este un drept al singuraticelor culte, și aceea a subvenționării lor din partea statului, d. Lapedatu spune, referitor la normele ce trebuie să prezideze la aceasta, următoarele: „La baza acestor norme trebuie să stea dreptatea și echitatea. Iar această dreptate și echitate nu se poate stabili numai prin numărul credincioșilor, ci și prin situația lor materială, prin capacitatea lor de contribuție... Căci, pe cât de inechitabil ar fi să se acorde ajutor de stat unei parohii bogate numai pentru că are 200 familii, pe atât de nedrept ar fi să se refuze acest ajutor unei parohii sărace, cum sunt cele mai multe ale noastre — fie ortodoxe fie unite —, pentru că nu are cele 200 familii“.

Și pentru a se vedea întreagă „greșala“ interpretării pe care d. Lapedatu o dă deciziei Nr. 49,838/926, mai reținem din interviewul său următoarele: „O încercare de revizuire a actualului sistem de subvenționare a parohiilor făcută pe altă cale decât aceea a legii, oricât de dreaptă și echitabilă ar fi ea, va fi considerată de cei ce se vor socoti... scurtați în drepturile lor ca arbitrară și nedreaptă și va provoca — cum e cazul ordonanței dlui ministru Goldiș — nemulțumiri și protestări, ne-

liniște și îngrijorare de natură a turbura buna pace confesională în bisericile noastre naționale și în raporturile lor cu statul... Chestiunea subvenționării parohiilor, în felul cum a fost pusă, amenință să devină un măr al discordiei între frați“.

Iată deci încă unul, care interpretează „greșit“ și a cărui judecată e normată tot de legile comune ale logicii.

Calea renașterii.

O nouă pastorală a Preasfințitului Gherlei — Indemnuri pentru catehizare — Vizitații canonice neanunțate.

După seria de articole referitoare la mijloacele unei mai bune pastorării, publicate în numerii din urmă, înregistrăm cu multă bucurie această pastorală a Preasfințitului IULIU al Gherlei, venită ca un minunat apropos la ideile desfășurate în articolele noastre. Stăruința cu care se insistă din partea Preasfinției Sale pentru datoria atât de însemnată a preoților de-a frânge pruncilor pâinea vieții, și peste tot de-a vesti cuvântul Domnului, stăruință însoțită de advertisementul că, fără nici o anunțare previe, se va ieși la fața locului pentru a se constata dacă fiecare frate se află, ori nu, la locul datoriei, este cea mai bună garanță, că datoriile preoțesti de această natură vor fi pe viitor mai bine împlinite.

Dar urmeze, în părțile lui principale, însuși cuvântul de indemn al Preasfinției Sale.

...Lumina cunoștinței adevăratului Dumnezeu este incredințată nouă.

În mâna noastră este așezată lumina care luminează pe tot omul ce intră în lume: Cuvântul lui Dumnezeu, evanghelia lui sfântă. Purtători ai cuvântului dumnezeiesc, să-l slujim. Să-l vestim, să-l sămănăm în suflete, sămânța vieții fiind. Să fim slujitori ai cuvântului dumnezeiesc.

Aceasta este pâinea vieții, pogorită din ceriu. Hrană sufletele cari se sbat în lupta chinuitoare a vieții, adăpați inimile insetate cu beutura nouă, ce izvoarește din piatră, care s'a făcut în capul unghiului clădirii sociale.

Frângeți pâinea vieții pruncilor. Sufletele lor candide o cer. Întăriți-le cu aceasta hrană dumnezeiască. Luminați-le. Catehizați. Iată datoria de frunte a slujbei ce o purtați. Catehizați regulat. Fiecare oră de cateheză întrelăsată este o nouă osândă pentru preotul Domnului, pentru slujitorul Cuvântului sfânt.

Apropiati pruncii de voi. Deschideți larg inima voastră și îmbrățișați pruncii scumpi ai lui Isus, Domnului nostru, pe cari cu atâta drag îi cuprindea în brațele sale și așezând mâna sa dumnezeiască pe creștetul lor îi binecuvânta. Nouă ni-a incredințat. Să-i binecuvântăm, să-le cuvântăm binele. Să-le descoperim deplin pe marele lor Iubitor, pe Isus Domnul, să-l cunoască. Pentru că să-i răspundă la rândul lor cu dragoste. Faceți să străbată în sufletul tuturor glasul lui sfânt de chemare, ca să alerge la Domnul pruncii, ca să alerge la Domnul mamele cu prunci în brațe. Ce dumnezeiască vedenie: preotul iubitor, în mijlocul pruncilor catehizând, iubind și binecuvântând, intrupând întru sine dumnezeiască dragoste a Învățătorului. Catehizați, Fraților, căci sufletul vostru nu poate fi liniștit în mijlocul familiilor voastre, în mijlocul pruncilor voștri și gândul vostru nu poate să se liniștească lângă pruncii voștri în depărtări, pe unde s'ar afla, dacă a-ți răpit o oră dela pruncii lui Isus, pe cari prin voi îi chiamă la sine. Ce necredință ar fi din partea voastră, dacă nu a-ți duce glasul de chemare la sufletele scumpe lui.

Catehizați, Fraților. Predicați în toate Duminecile și sărbătorile. Catehizați adulții la vecernie, catehizați pruncii la școală. Vestiți

evanghelia la toată făptura. Intemeiați împărăția lui Dumnezeu în suflete. Sădiți nădejdea vieții veacului ce va să fie.

Nu este altă cale pentru renașterea poporului decât aceasta...

Cu sufletul pururea în mijlocul vostru și a poporului credincios, așa și azi pe pragul anului nou, cu acest cuvânt vin la voi: Predicați și catehizați.

Nădăjduiesc dela Domnul să pot avea bucuria, ca personal să asist la orele de cateheză într-o parte sau într'alta...

Asemenea, cu ajutorul Domnului voi încerca să trec neanunțat în vizitație canonică în Dumineci și sărbători, pentru a mă putea bucura de munca piinită de Frații mei.

Pentru fiecare dintre voi, supremul control este conștiința deschisă înaintea feței Domnului nostru. Dar pentru mine este o datorie sfântă și o scumpă mângâiere de a afla la locul datoriei pe fiecare Frate.

Voi ați cunoscut dragostea sufletului meu, când cu atâta drag am alergat în mijlocul vostru, anunțând de bună vreme sosirea mea. Aceeaș dragoste mă duce și neanunțat. Nu mă îndoiesc bucuria noastră va fi depinșă...

Cu hotărîrea fermă de continuă intensificare a activității noastre pastorale întru întemeierea împărăției cerurilor pe pământ, să păsim cu încredere în Domnul, care se desăvârșește în slăbiciunile noastre, pe pragul noului an.

Programul partidului social-creștin din Austria. În preajma noilor alegeri parlamentare, cari urmează a se ținea anul acesta, partidul social-creștin din Austria — al cărui șef, Monseniorul Ignatius Seipel, conduce din nou treburile statului — și-a revizuit programul într'un congres dela sfârșitul lui Noembrie 1926, aducându-l acum la cunoștință publică.

Noul program al partidului social-creștin austriac este în principiu tot programul cel vechiu, dar adaptat cerințelor și împrejurărilor din prezent. El n'a putut fi schimbat nici de zguduirile războiului și transformările sociale din urmă. Creștinii-sociali nu năzuiesc numai puterea sau a guverna singuri, ei se socotesc ca un partid al țării și al poporului, care nu aprobă dictatura.

Programul cuprinde opt puncte. Întâiu se declară partidul ca partid popular și se respinge lupta de clasă. Familia trebuie păstrată ca stâlpul principal al statului și societății. Se cere apoi conservarea dreptului de căsătorie catolică, protecțiunea morală și juridică a femeii, a tinerimii, educațiune moral-religioasă în casă și în școală, combaterea imoralității publice, a presei și literaturii rele. Se prevede un învățământ unitar, având la bază religia și poporul: școala confesională. Se accentuează recunoașterea proprietății particulare, deplina siguranță a ordinii în stat și a stării economice, ocrotirea muncii cinștite intelectuale și manuale, complectarea legiuirilor sociale.

Punctul al cincilea consacră statul democratic; al șaselea relevă punctul de vedere al unei constituții federale. În cel următor se cere conlucrarea dintre biserică și stat, iar în ultimul, partidul creștin-social, ca unul cu sentimente naționale, cere cultivarea germanismului și combatere influența evreiască pe tărâmul cultural și economic. Desvoltarea raporturilor cu Reichul se cere pe temeiul dreptului de autodeterminare.

În fața stăruințelor dela noi, de-a înjgheba și aici un atare partid, am socotit, că e bine să orientăm pe cititorii noștri asupra programului acestui partid, care a trecut prin proba de foc a experiențelor lămuritoare.

Presă și Constituția

Noul proiect de lege al presei se împotrivesc Constituției țării.

Cum aminteam și deunăzi, noul proiect de lege pentru reglementarea presei a stârnit o împotrivire din cele mai generale. Afară de organele strict guvernamentale, nu s'a găsit un singur organ de publicitate, care să se însuflească de ideile reacționare depuse în noul proiect, menit să pună presei o adevărată botniță, cum nu se mai găsește în nici o țară constituțională din lume. Presa independentă și de opoziție publică părerile celor mai de seamă bărbați politici ai țării, cari unanim reproabă încercarea guvernului de a pune libertății de gândire zgardă oficială.

Mai hotărât decât orice argument este însă textul noii Constituții a țării, care nu numai nu admite nici un fel de sugrumare a presei, dar spune de tot lămurit și categoric că în materie de presă nu se admite nici un fel de legiferare, decât sub raportul sancțiunilor menite a face ca dispozițiile Constituției — cari singure formează legea presei — să fie păzite.

De aceea, fiind chestia de o mare actualitate, găsim că e bine să dăm aici o parte din art. 25 al Constituției, care ne arată ce se mai poate legifera în această materie, atâta timp, cât nu se modifică Constituția însăși.

Iată dispozițiile referitoare ale acestui articol, a căror publicare poate folosi cititorilor noștri și în alte privințe:

Nici o lege excepțională nu se va putea înființa în aceasta materie.

Nici cenzura, nici o altă măsură preventivă pentru aparițiunea, vinderea sau distribuțiunea oricărei publicațiuni, nu se va putea înființa.

Nu ieste nevoie de autorizațiunea prealabilă a nici unei autorități pentru aparițiunea oricărei publicațiuni.

Nici o cautiune nu se va cere dela ziariști, scriitori, editori, tipografi și litografi.

Presă nu va fi pusă nici odată sub regimul avertismentelor.

Nici un ziar sau publicațiune nu va putea fi suspendat sau suprimat.

Orice publicațiune periodică de orice natură va trebui să aibă un director răspunzător, iar în absența acestuia un redactor răspunzător. Directorul sau redactorul vor trebui să se bucure de drepturile civile și politice. Numele directorului și numele redactorului vor figura vizibil și permanent în fruntea publicațiunii.

Înainte de aparițiunea publicațiunii periodice, proprietarul ei este obligat a declara și înscrie numele său la tribunalul de comerț.

Sancțiunile acestor dispozițiuni se vor prevedea prin legi speciale.

Știri mărunte.

SE DESCHIDE DIN NOU CURSUL DE CANTORI La 15 Martie c. se va deschide din nou, aici în Blaj, cursul pentru pregătirea cântăreților de biserică. Că și în rândul treent, cursul va fi de 6 luni, din cari jumătate se va mântui acum primăvara iar cealaltă jumătate la toamnă, începând cu ziua de 1 Octomvrie. Se vor primi la cursuri numai absolvenți de cel puțin 4 clase primare, cu o vârstă între 18—30 ani și cu ureche și voce corespușătoare. — Cererile de primire sunt a se adresa, până la 10 Martie, Consistorului arhiepiscopesc, care va alege dintre concurenții obligați a se prezenta la timp personal pe cei mai buni 60, maximul ce se poate primi.

Personale. P. Ven. Ordinariat arhiepiscopozan a ridicat la treapta de parohi pe următorii administratori parohiali: Păr. Ștefan Anghel din Feldioara, păr. Valer Crișan din Șercaia, păr. Iosif Pop din Galtiu, păr. Eugen Șiancu din Nireș, păr. Gheorghe Achim din Restolțul mare, păr. Victor Pop din Suciag, păr. Andrei Felderean din Sânpaulul unguresc, păr. Aron Ignat din Sălcud, păr. Gheorghe Oancea din Sânpaul, păr. Constantin Cotorea din Tirimia mare,

păr. Emanuil Oros din Sânmiclăuș, păr. Ioan Moldovan din Vișa, păr. Maxim Sârbu din Șmig, păr. Vasile Gruia din Cisteiul unguresc, păr. Vasile Șerban din Ciuci, păr. Nicolae Porav din Moiša, păr. Filip Covrig din Râpa de jos, păr. Alex. Precup din Sânmărghita, păr. Tiberiu Băciu din Șoala, păr. Petru Pădureanu din Ibișdorf, păr. Ioan Heprian din Berghin, păr. Ariton Păculea din Slimnic, păr. Traian Raicu din Ocna-Sibiului și păr. Gheorghe Șomlea din Cistelec.

Prințul moștenitor în Italia. Dumineca trecută, a plecat în Italia, însoțit de principesa mamă Elena, Alteța Sa principele moștenitor Mihai. Asupra timpului cât va petrece acolo și a motivelor acestei plecări, comunicatele oficiale nu dau nici o lămurire, dar lumea politicoasă o comentează în sensul unei reconcilierii apropiate a principesei mame cu exprincipesele de Coroană Carol, care a plecat și el de curând din Neuilly pentru ... Riviera.

Un monument pentru eroii îngropați la Hususău. Dl. Dr. Ioan Bianu, avocat în Blaj și fost primpretor în Hususău, azi Valea lungă (lângă Blaj), a deschis în „Unirea Poporului” o colecție pentru un monument la mormântul în care zac 32 martiri ai cauzei noastre naționale, morți — în urma unei ciocniri de trenuri — în gara acestei comune la 9 Ianuarie (a treia zi de Crăciun) 1917. Anul acesta sau implinit 10 ani dela moartea lor și încă n'au o piatră de amintirea la căpătâiu. Ne alăturăm deci și noi cu drag la apelul dlui Bianu, îndemnând pe toți să contribuie după puteri la această faptă de pietate și în aceeași vreme și de demnitate națională. — Banii se pot trimite și la administrația noastră, care îi va transpune inițiatorilor.

Pentru sufletul tinereții. Gazetele anunță, că, în urma intervenției supremei autorități a bisericii ortodoxe, ministerul instrucțiunii a aprobat ca elevii din toate clasele cursului primar să aibă câte o zi liberă, înainte a unei sărbători sau Dumineci, în cele 2 mari posturi ale Crăciunului și Paștilor, spre a putea fi pregătiți sufletește pentru aceste sărbători. — Hotărârea este din cele mai bune, dar nu înțelegem pentru ce se acordă acest lucru numai școlilor primare, nu și celor secundare, unde este mai arzătoare nevoia unor atari reculegeri sufletești. Ori este numai o greșală de informație a gazetelor?

Locale. Dumineca viitoare, la Trei sfinți, va predica în catedrală păr. Dr. Vasile Aftenie, profesor la Academia de teologie.

— Măine, Duminecă, după masă, se va ținea la societatea meseriașilor o serbare în amintirea unirii principatelor, la care va vorbi d. profesor Ioan Pop-Zeicani, președintele societății.

Orașul francez Lyon manifestă, pentru România. În marele amfiteatru al facultății de medicină din Lyon, a avut loc, Dumineca trecută, o mare manifestație de simpatie a „Alianței franceze” pentru România, reprezentată acolo prin ministrul plenipotențiar Diamandi dela Paris. Sărbările, la cari, afară de autoritățile locale, a luat parte activă și fostul premier Herriot, actualul ministru al instrucției publice, au fost prezidate de general Berthelot, marele prieten al României, care și de astădată a ținut să-și dovedească pe deplin dragostea sa față de noi. Profesorul Guiart dela universitatea de acolo, care face și pe profesorul universității noastre din Cluj, a vorbit publicului pe larg despre situația României, desmițând știrile tendențioase menite a coborî prestigiul ei.

Pentru „Institutul recunoștinței”. Din Făgăraș ni-se anunță, că la cununia clericului Aurel I. Brumboiu cu dsoara Langa s'a colectat pentru „Institutul recunoștinței” suma de 2000 Lei.

Citiți și răspândiți „UNIREA”.

Nou abonament.

Intrând, cu ajutorul lui Dumnezeu, într'un nou an de muncă gazetărească, la care ne încingem cu vechea dragoste pentru biserică și cu dorința fierbinte de-a putea contribui în cea mai deplină măsură la binele și prosperarea ei, deschidem cu acest număr nou abonament, în următoarele condiții:

Pe un an 200 Lei
Pe ju atate an 100 „
Pentru străinătate. 400 „

Sporul de 20 Lei pe an față de trecut se datorește urcării tarifului poștal, precum și cheltuielilor sporite, pe cari ni-le reclama tipărirea gazetei. Urcarea aceasta a abonamentului înseamnă de sigur un plus de jertfă din partea cititorilor noștri, dar el este atât de minimal, încât suntem siguri, că nime nu se va simți îndemnat să ne închidă poarta din cauza lui.

În această nădejde și având conștiința că ostenețele noastre de până acum oferă tuturor garanța necesară pentru munca noastră din viitor, apelăm cu deplină încredere la sprijinul tuturor oamenilor noștri de bine, rugându-i să ne trimită abonamentul la timp, căutând chiar a ne face și propagandă prin câștigarea de noi abonamente.

Red. și Adm. „UNIRII”

Cărți & Reviste.

MIHAIL SADOVEANU: Mormântul unui copil. Ediția a V-a („Cartea Românească”). București. 1926. Prețul 56 Lei.

Din punctul de vedere al eticii creștine, câteva din bucățile acestei cărți sunt desigur de excepțional, dar copiind realitatea în forma artistică atât de proprie autorului, ele înfățișează incontestabil colțuri de țară și crâmpie de gândire, cari din punct de vedere național sunt și rămân adevărate comori de frumseță.

Mgr. d'HERBIGNY S. I: Paques 1926 en Russie. Du Jeudi-saint (1 April) au surlendemain de l'ascension (15 Mai). Paris. 1926. Prețul 7 fr. 50.

Fără a fi un roman, aceste minunate note de călătorie prin Rusia sovietică a anului 1926, prinse de ochiul de artist al unui prelat, care s'a ocupat foarte mult de problema rusească, se citesc cu adevărat dintr'o răsufare, îmbiind cititorului și foarte multe cunoștințe deosebit de prețioase. Câteva fragmente din această carte au fost tipărite și în numărul de pe Iulie și August ale revistelor „Le Correspondant” și „Les Etudes”.

IOAN ADAM: Rătăcire. Roman. Editura „Cartea Românească”. București. 1926. Prețul 80 Lei.

Sbuciumata poveste a lui Bujor, un țaran trecut prin școala unei călugării vremelnice și „rătăcirea” lui de-ași fi ales, drept tovarășă a vieții sale de codru, odrasla unei scăpătate familii boeresti, sunt numai cadru, în care autorul ne prezintă icoana deosebit de bine prinsă a robiei umilitoare și deadreptul revoltătoare, la care ajunsese țărâniea română de dincolo de munți în preajma domniei mântuitoare alui Alexandru I. Cuza. De aceea paginile acestea pline de viață ale autorului se vor citi totdeauna cu multă plăcere și cu acea mulțumire, pe care și-o inspiră orice biruință câștigată prin mucenicie și jertfă.

GEORG HOFFMANN S. I: Rom und Atosklöster. „Orientalia Christiana” Nr. 28 (Octomvrie). Roma. 1926. Prețul 4 lire.

Orientând, în temei de documente inedite, asupra legăturilor pe cari mânăștirile ortodoxe din muntele Athos le-au avut, prin veacul al XVII-lea și XVIII-lea,

cu biserica Romei, studiul acesta al p. iezuit Hoffmann este o contribuție foarte prețioasă la opera de apropiere a Răsăritului creștin de marea biserică a Apusului.

CALENDARUL NAȚIONAL al ziarului „America” pe 1927. Cleveland, Ohio. Prețul 1 dollar.

Este o mare carte, de proporții cu adevărat americane, având la 200 pagini text și cam tot atâtea reclame. Textul relevă în chip deosebit importanța unei „Uniuni a tineretului”, înființate abia în 1925, dând o întreagă serie de fotografii ale membrilor acesteia. Numeroase alte ilustrații reprezintă familii și frunzași de-ai vieții Românilor din America. Alături de multe traduceri din autori americani — cari ar putea fi înlocuite pe viitor cu bucăți alese de-ale literaturii noastre —, găsim și o frumoasă conferință a profesorului Alexandru Borza dela universitatea din Cluj, care a cercetat în vara trecută și coloniile românești din Statele Unite.

Dr. V. TEODORU: Primul ajutor medical. Ediția V („Cartea Rom.”). București 1926. Prețul 40 Lei.

Pentru accidente de orice natură, boli repezi și boli molipsitoare, cartea aceasta dă — practic, simplu și pe baze științifice — sfaturi medicale de cel mai mare folos, cu mijloace la îndemâna oricui. Pentru toți cari trăiesc în mijlocul poporului neajutorat, unde nu sunt doctori la îndemână, o lucrare de această natură este aproape indispensabilă.

ECHOS d'ORIENT. An. XXIX. Nr. 144 (Octombrie—Decembrie). Revistă trimestrială. Paris. Prețul 4 fr.

Alături de studii științifice din cele mai prețioase — tot cu subiecte cari ating și Orientul creștin —, numărul acesta încă are o cronică deosebit de bogată, ocupându-se de faptele mai însemnate ale tuturor bisericilor răsăritene. Ca parte românească aduce în întregime Regulamentul de aplicare a legii de organizare a bisericii ortodoxe dela noi, asupra căreia promite a reveni prin o întreagă serie de studii.

ARHIVA SOMEȘANĂ Nr. 6. Revistă istorică-culturală. Năsăud. 1926. Prețul 25 Lei.

Cu articole de Virgil Șotropa, Francisc Uhrich, Vasile Bichigean, Iulian Marțian și alții, cari au dragoste pentru părțile născute și știu să scrie interesant lucruri referitoare la ele, numărul acesta se prezintă tot atât de bine ca și cele premergătoare. — Este o operă culturală din cele mai folositoare, care n'ar strica să fie pornită și pe aiurea, tot în această direcție.

Parohia română unită — Papiu Ilarian (Budiu).

Nr. 7 — 1927.

Concurs.

Pentru edificarea bisericii greco-catolice din Papiu Ilarian (Budiu), județul Turda, prin aceasta escriem concurs.

Concurenții sunt rugați să-și înainteze ofertele în scris, în plic sigilat, până la 30 Ianuarie a. e. ora 12 din zi, la subsemnatul oficiu parohial, unde se pot studia zilnic planul, preliminarul de spese, precum și condițiile de edificare.

Licitația minuendă se va ținea la 30 Ianuarie ora 2 (14), din zi și vor putea lua parte numai cei ce vor fi depus ofertele în timpul sus indicat și după ce vor depune vadiu de 10%, adică 70,000 lei bani parați ori hârtii de valoare.

Papiu Ilarian, din ședința coratoratului parohial, ținută la 12 Februarie 1927.

Crucian Turcu administrator parohial. **Alexandru Dragoș** curator primar.

(666) 1-2

Fiecare sat intră în legătură cu lumea toată...

Totuși mari sunt descoperirile științei. Căci iată satul în care trăiesc eu, în care mă plictisesc în lungile zile de iarnă: — printr'o mică mașinărie, un aparat radiofonic intră

în legătură cu lumea largă, pot auzi vești bune din București, Viena, Paris, Londra, Milano, Berlin, pot auzi conferințe îndrumătoare, concerte minunate, opere mari. Toate acestea cu'n aparat radiofonic.

Iată de ce atâția, preoți, proprietari de pământ, primari, notari, și-au cumpărat câte un aparat radiofonic, fiindcă e cel mai bun mijloc de petrecere în comună, și totdeauna auzi lucruri mereu noi, frumoase și încântătoare.

Cereți lămuriri cum să comandați un aparat radiofonic, dela firma **TUNGSRAM S. A.** de electricitate, Cluj, Calea Regele Ferdinand 127, (Telefon 201) (667) 1-2

Ocazie bună!

Se vinde din mână liberă în orașul Blaj, reședință de județ,

O casă cu prăvălie

Șase camere de locuit, bucătărie, spais și celelalte, grădină. Apoi

O îngrășătoare sistematică

pentru 200 porci, magazie pentru 8 vagoane cereale,

Grajduri pentru 21 vite

poduri, șură, ghețarie, casă pentru servitori,

Moară și basculă

edificate din cărămidă și acoperite cu țiglă, în stare nouă, edificate pe teritor de 2 pogoane, aproape de gara Câmpul Libertății.

Informațiuni la dl

NICOLAE MÂRZA

(238) 3-3 Blaj, jud. Târnava Mică.

Atențiune

Fabrică românească de clopote din cel mai bun material

Turnătorie de fier și metal

28-1 (120)

Primește orice comande pentru turnat după model sau după obiecte, piese de motoare, mori, mașini etc. până la 2000 kgr. greutate bucată.

Cumpără tuciu vechi și aramă veche în orice cantitate.

VASILE HOZA

SIBIU Str. Lungă 34.

CULTIVATORII DE VII

și toți cei cari doresc să-și facă vie, să ceară cu toată încrederea altoi dela

FUNDAȚIUNEA LADAY

din Petrisăt, lângă Blaj.

(245) 1-6

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: Zefire, Delenuri, Satinuri, Bașmale etc., precum și odăjdii bisericesti: Vestminte și Prapori din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6. (97) 51-52

Turnătorie de clopote și metal

SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote și biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(205) 21-52

„Unirea”

nu-i iertat să lipsească de pe masa nici unui bun creștin. o o o